

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52-31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

A háborús segély és a tanítók.

Az országgyűlés elfogadta a közszolgálati alkalmazottak háborús segélyéről szóló törvényt. A törvény intézkedése szerint 35, 30 és 25% segélyt nyernek az arra jogosultak. A hazai országos tanítóegyesületek és országos bizottságok elnökségei mindent elkövettek, hogy a háborús segélyben a rendszeresített állásban működő összes tanítók részesüljenek, sőt a segédtanítók, nyugdíjas tanítók, özvegyek és árvák segélyezését is kérelmezték. A törvény úgy intézkedett, hogy az állami alkalmazottak és az államsegélyt élvező hitfelekezeti és községi tanítók is megkapják a háborús segélyt. A nem államsegélyes hitfelekezeti és községi tanítókról törvényes intézkedés nem történt. Most azután a fenntartók elhatározását kell szorgalmazni, hogy minden rendszeresített állásban működő tanító hasonló összegű háborús segélyt nyerjen. A hitközségi iskolaszékekre vár a feladat, hogy saját hatáskörükben intézkedjenek, mert kik azok a tanítók, kik nem élveznek államsegélyt, azok, kiknek fenntartójuk anyagi helyzete oly kedvező, hogy államsegélyre igényt nem tarthatnak. Ezeknek a fenntartóknak ennél fogva módjukban áll alkalmazott tanítójuknak a háborús segélyt megadni. Ugyanezt mondhatjuk a társulatok és magánosokról is, akik iskolát tartanak fenn. Szóval a szívekhez szólunk.

A mai nagy időkben nem lehet senki szűkkeblű alkalmazottjával szemben, különösen nem a tanítóval szemben, aki nehéz viszonyok között teljesíti a nemzet gyermekeinek nevelését, oktatását.

Az illetékes hatóságok bizonyára intézkedni fognak, hogy amit a tanügyi kormány a hatáskörébe tartozó tanítók javára megad, ugyanazt az államsegélyt nem élvező, tehát kedvező anyagi helyzetben levő minden iskolafenntartó megadja.

Az országgyűlési tárgyalásnál a kath. tanítók országos bizottságának nagyérdemű egyházi elnöke, dr. Giesswein Sándor mint képviselő, személyesen is adta elő az ossztanítószág igényét, amikor a következő indítványt:

«Utasítatik a kormány, hogy

«2. Az állami és államilag segélyezett népiskoláknál működő tanítókon kívül minden egyéb nyilvánossági joggal működő népiskoláknál alkalmazott néptanítóknak, valamint a nyugdíjas néptanítóknak és a néptanítók özvegyei és árváinak amazokéhoz hasonló mérvű segélyezéséről gondoskodjék.»

Azért formuláztuk általánosságban ezt a pontot,

mert itt lehetnek esetek, amikor a miniszternek és a kormánynak módjában lesz a fenntartókat szorítani a segélyezésre, ahol azonban ennek nincs meg a lehetősége, ott mégis magának az államnak kell segíteni támogatni; így szólván:

T. képviselőtársam különösen kiemelte határozati javaslatában azt is, hogy nemcsak az állami tanítók, hanem általában a nyilvánossági joggal felruházott iskolák tanítói hasonló segélyben részesüljenek. Hiszen azon osztályba tartoznak, amely leginkább érzi a háború súlyát és az ő munkájuk nem szünetelhet a jelenben és nem fog szünetelni a jövőben sem. Nem tartom indokoltnak azt a megkülönböztetést, hogy az államilag nem segélyezett ne kapjanak, mert hiszen akárhányszor helyen épen az a község, az a hitközség hozza a legtöbb áldozatot a tanítójával szemben, amely eddig állami segélyért nem folyamodott.

Hát hogyan jut hozzá a tanító, hogy azon hitközség buzgalmaért, áldozatkészségeért ő szenvedjen meg, ő legyen annak a káros a? Ennek nem szabad megtörténnie, ez társadalmi igazságtalanság volna.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács, miként eddig is, ezután is minden lehető elkövet, hogy a megfelelő módon minden tanító hozzájuthasson a háborús segélyhez.

Ember Károly.

A magyar tanító teendői a háborús vakációban.

Irta: Szobolovszky János.

A nagy vakáció alapjában véve a tanító és a tanítvány pihenésének, üdülésének va i szánva. A tíz hónapi testet-lelket érintő munka fárasztó, amely csak a nagy vakációi pihenés után képes újabb sikerekre. Azonban a mostani háborús vakáció csak látszólag vakáció, velejében újabb munka háborús sikereink érdekében. A tanítvány kivonult az iskolából; két hónapra félretette a könyveket. Más — sürgős — hazafias munka vár reá odahaza a szülei házában, a községben és a városban. Értékesíti azt a tudást, gyakorlatot, amelyet a tanév folyamán az iskolában szerzett. Segítő kezet nyújt annak a munkának, amelynek erőtenyezői a mostani nagy időben tetemesen megfogytak. A kultuszminiszter, bár jól tudja, hogy a magyar tanulóifjúság segítő

keze magától is érvényesül, mégis, hogy e munka egyöntetű és célirányos legyen: újabb rendelkezéseiben rámutat azokra a munkákra, amelyek a tanulóifjúságra a nagy vakációban hárulnak. Ilyen elsőbbséggel a tanulóifjúságnak a gazdasági munkában való kellő részesedése és a gyógynövények szedése, gyűjtése, értékesítése. Hát a magyar tanító, vajjon tényleg tölti a nagy vakációt? Korántsem. Tovább dolgozik, irányít, buzdít. Talán többet dolgozik, mint a tanév alatt. A magyar tanító nem ismer pihenést a háborús vakációban. Hogy ez így van, bizonyítja a múlt háborús vakáció is. A magyar tanító megmutatta a világnak, hogy hogyan kell hazáját igazán szeretni és szolgálni. Ugy a esata hevében, mint idehaza, a szorgos munka közepette valóságos példányképe a kötelességérzetnek, a hazafiságnak, a sikeres munkának. Nemrég egy magyar tanítót a vas-korona-renddel tüntették ki hősi magatartásáért. Ritka alkalom s ritka eset, hogy az egyszerű tanító az ily magas kitüntetésben részesült volna. Ebben a kitüntetésben benne van a magyar tanító egyénisége, munkássága s annak értéke. Hát idehaza is mielőda nagy és fontos munkát végez a magyar tanító? A legtöbb helyen két-négy ember munkáját végzi. Minden lehetőt megtesz, hogy a magyar kultúra, a magyar erkölcs, a vallás a mostani néhez viszonyok között is gyarapodjék. Hány, meg hány tanuló mentett meg az erkölcsi zülléstől! Mert ne feledjük el, hogy e háborús idő jobban kedvez a tanuló erkölcsi züllesztésének, mint a békés idő. Az apa, aki a tanuló erkölcsi fejlődését figyelemmel kísérte: kint a házaért küzd. A tanuló felszabadult az atyai fegyelm alól. Könnyen esik áldozatul az erkölestelenség esábjainak. Azonban a magyar tanító szeme rajta függ. Atyai jóakarattal irányítja a tanuló tetteit, erkölcsiét. A magyar tanulóifjúság erkölcsi a háború előtt is a szepölélen úton halad. Az érdem a magyar tanítóé.

A magyar tanító tudja kötelességét a nagy vakációban is. Buzdítja és irányítja a tanulóifjúságot a különböző munkában. Főleg pedig a gazdasági munkában. Nem kell félnünk attól, hogy a termés a mezen pusztul el a munkáshiány miatt. A magyar tanítónak első gondját képezi, hogy a munka idején és helyesen peregen le.

Hát a gyógynövénygyűjtés és értékesítés? Annak is megtalálja a maga módját és eszközét. Rövid felolvasásokat, tanításokat tart ebből a körből. Vasárnap- és innernarokon kínálkozik erre leginkább alkalom. T. i. akkor, amikor a gazdasági munka szünetel. Ezek az előadások valóságos erkölcsi előadások, mert a tanulókat visszatartják az erkölestelenség örvényétől, a korcsmazástól. Kérdés, hová helyezték a gyűjtött gyógynövényeket? Az iskolák termei a nagy vakációban üresek. Tehát igen alkalmasak a gyógynövények gyűjtésére, szárítására és szállítására. Ezek körülbelül azok a teendők, amelyek a magyar tanítóra a háborús vakációban várnak. Dolgozzunk tehát? A sikeres munka a fáradtság legjobb orvossága!

TÁJÉKOZTATÓ.

Papír és írószerek fölhasználása körül takarékosan kell eljárni. Kivonat a szatmáregyházmegyei X. sz. körleveléből: A papír és írószerek gyártásában előállott nagymérvű csökkenés, valamint a papírárnak tekintélyes emelkedése, e cikkek felhasználásá-

nál a legnagyobb takarékoságot teszik szükségessé.

E célból a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak folyó hó 21-én 6812—1916. eln. szám alatt kelt körrendeletével egybehangzóan elrendelem, hogy az egyházmegyéhez tartozó egyházi és iskolai hatóságok, hivatalok és intézetek részéről az összes felterjesztések, valamint a hatóságok és intézetek egymás között történő iratváltásai — amennyiben a szöveg megengedi — feliven történjenek.

Alsóbb hatóságok, intézetek, vagy magánosok felterjesztéseinek, illetőleg beadványainak véleményezésénél, az utóbbi szöveg magára ez eredeti iratra vezendő.

Több egyidejűleg intézendő felterjesztésnél a lehetőség szerint egy boríték használandó, melyen a benne foglalt felterjesztések hivatalos számai egyenkint megjelölendő. Hasonló eljárás alkalmazandó az egyes hatóságok és intézetek több rendbeli iratváltásainál is.

Belső fogalmazási célokra a régi blanketták, az esetleg meg nem felelő szövegezés kijavításával, szintén felhasználandók.

Iskoláknál, tanintézeteknél az irkák használata terén a takarékoság hasonlóképen szem előtt tartandó.

Elemi iskoláknál az irkák helyett lehetőség szerint palatáblák használandók. A füzetekben az egyes iskolai, vagy házi feladatok nem új oldalon, hanem folytatólagosan kezdendők el, szintűgy felsőbb osztályba való lépés után a megelőző tanévbéli irkák is tovább használandók. A kijavított dolgozatoknak újból való leiratása (tisztázása) feltétlenül elhagyandó.

Felhívom a tőle lelkész urakat, a hivatalok és intézetek vezetőit, hogy az aláuk tartozó tisztviselők és egyéb személyzetet, illetőleg a hatáskörükbe tartozó iskolák, intézetek tanerőit, a fentiek értelmében való eljárásra s általában a papír s írószerekkel való takarékoskodásra utasítsák és annak betartását ellenőrizzék.

Miniszteri rendelet a VI. osztályú leánytanulók és az ismétlő iskolát végzett tanulók végbizonyítványáról és törzskönyvvezetéséről. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 80401—1915. VII. b. sz. körrendelete:

Körrendelet. Mivel több oldalról az a kérdés merült fel, hogy az elemi népiskolai VI. osztályú leánytanulók és az ismétlőiskolák három évfolyamát végzett tanulók végbizonyítványai és törzskönyvvezetése tekintetében minő eljárás követendő, mihez tartás és további félreértések elkerülése végett elrendelem, hogy mindaddig, amíg az 57729—1914 VI. a. sz. rendelettel kiadott, az iskolafelügyelők kiküldéséről, az elemi népiskolai VI. osztályú záróvizsga tartásáról s elemi népiskolai végbizonyítványok kiállításáról szóló utasítás csak a fiutanolokra hajtatik végre, a leánytanulóokra és ismétlőiskolai tanulóokra vonatkozólag a végbizonyítványok kiállítása s törzskönyvek vezetése tekintetében továbbra is az 1912. évi 2103. eln. rendelet és az ezt kiegészítő rendelkezések maradnak érvényben, ezek az 1914. évi 57729. sz. alatt kelt rendelettel csak a VI. osztályú záróvizsgát tevőkkel szemben vesztették hatályukat. Budapest, 1916.

Jankovich.

HIREK.

Hős tanító. A keleti harctéren folyó nagy küzdelmekben ifj. Bertalan Vince székesfővárosi tanító, arany vitézségi éremmel kitüntetett zászlós, Bertalan Vince nyugalmazott kath. tanítóképző intézeti tanárnak, lapunk érdemes munkatársának fia, miután az előretörő ellenséggel szemben kiszabott feladatát hősiességel bátorosan megoldotta, súlyosan sebesülve, hadifogságba került.

Hősi halál. Buzásy László varjaskéri r. k. népitanító, 48-ik gyalogezredbeli hadapród, az orosz harctéren folyó hó 6-án hősi halált halt. Tisztársai és alattvalói rajongásig szerették és becsülték a szerény és bátor hős tanítót, Varjaskér község lakossága és tanítványai mély fájdalommal siratják a szeretett 21 éves fiatal tanítójukat, kit ideiglenesen Obarzanca község (Galicia) katonai temetőjében helyeztek nyugovóra nagy gyászpompával. B.

Felvétel a Tanítók Házába. A Léván létesített József Főherceg Barsvármegyei Tanítók Házában az 1916—17. tanévre néhány hely megüresedvén, ezen helyekre elsősorban az internátust fenntartó Barsvármegyei Általános Tanítóegyesület tagjainak középiskolát látogató fiai, azután tanítók s végül nem tanítók gyermekei vétetnek fel. Az internátusban az egyesület tagja fia után teljes ellátásért — vacsorán kívül — egy hónapra 60 koronát, nem egyesületi tag és nem tanító 80 koronát fizet. A felvételi és orvosi kezelési díj az egész tanévre 10, illetőleg 15 korona. A felvétel iránt való kérvényeket, ame-

lyekhez a folyamodó tanulónak 1915—16. tanévi iskolai és orvosi bizonyítványa is csatolandó, július hó végéig Lévára, az internátus gondnokságához kell beküldeni. Elkésve érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a Tanítók Házának gondnoka.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETELI.

A. I. 1. Ha a más vallású gyermek kath. iskolába jár, az illető szülő fizetni köteles a hitközség tagjai által fizetett hitközségi iskolai adót. 2. A magánvisszajelzőről és az iskolaépület jókarban tartására vonatkozó teendőkről a Rendtartási Szabályzat intézkedik. — B. Ö. A kath. intézetek háborús Emlékkönyvéről az Orsz. Kath. Tanügyi tanács már határozott. Az adatgyűjtésre az illetékes hatóságok kérésnek fel. A háborúban résztvevő hősök megelőzően lesznek megörökítve az Emlékkönyvben. Szíves közreműködését kérné fogjuk. — H. J. A tanítói lakást rendszeresen évenként egyszer a fenntartó kimeszelteti és tataroztatja. Erről nem törvény, hanem az ősi szokás és a Rendtartási Szabályzat intézkedik. — N. J. Miután az illetőnek mellékfoglalkozása, ezért önt illeti meg a teljes jövedelem. Ez oly természetes, hogy erre külön intézkedés sem szükséges. — Durántúli. Meglévő állásáról csak akkor mondhat le, ha új állásra a kinevezést megkapta és elfogadhatja. Az egyházi főhatóság kinevezésével megerősítetik állásában. — K. E. Intézkedtem. — Többeknek. A lapot a kiadó Szent-István Társulattól ingyen a kath. iskola tanítói kapják egy példányban. Az iskolaszék által előfizetett példányt az iskolaszék elnöke veszi át. — M. D. Ha az illető segéd vagy orszolgálatra van minősítve és rendszeres állást tölt be. — U. E., L. A., J. F., Sz. A. és H. B. Feleltünk.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Esztergomi érseki megye.

Kékkői róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetnek. Javadalma: 2 szoba, konyha, kamra, mellék-helyiségek 1 hold kerttel. 5 hold 40 □ öl szántóföld, 10 bécsi öl fa, 34 p. m. rozs, borválság 94 kor. Munkaváltság 68 kor. Késpénz 440 kor. Misesalapítványok után 12 kor., karácsonyi osztás 60 kor. Stóla. Választás aug. 15-én d. e. Róm. kath. iskolaszék. 284 1—1

Egri érseki megye.

A **mikófalvi** filiális róm. kath. kántortanítóságra pályázat hirdetnek. Javadalma a javadalmi jegyzőkönyv szerint 24, illetve 16 kor. haszonbérértékű kaszáló, legelő, 40 fill. haszonbérértékű kert, párbér páronkint 1 véka rozs, félvéka zab 40 fill. (értéke 600 kor.), hat öl tűzifa beszállítva, értéke 70 kor., államsegély. Természetben lakás 2 szoba, konyha, kamra istálló, sertésöl, kis udvar. A természetbeni járandóságból a folyó évre eső rész a helyettes miatt a javadalmi jegyzőkönyvben megállapított pénzérték szerint fizetetik. Kötelessége az összes kántori teendők végzése, a kijelölendő osztályok s ismétlősök tanítása, a lélekszám s párbérkötelesek évenkénti összeírása, az összes tanulók egyházi énektanítása. Okl., keresztlevél, illetőségi, katonai, családi állapotot s eskütételt igazoló okmányok a válaszbélyeges kérvénnyel júl. 31-ig a belapátfalvi plébániahivatalhoz (Borsod m.) küldendők. Választás Mikófalván, aug. 1-én, reggel 8 órakor. Személyes megjelenés önköltségen kivántatik. Iskolaszék. 266 1—1

A **bükkszenterzsébeti** róm. kath. iskolához helyettes keresztek. Fizetése 8 hónapra 640 kor. és szoba. Kántori teendőket végzők stóla jövedelmeiben is részesülnek. Nők is pályázhatnak. Pályázatok aug. 1-ig Rabecz Lajos lelkészhez küldendők. Állás szept. 15-én elfoglalandó.

Posta helyben (Heves m.) utolsó vasúti állomás Mátra-balla. 258 1—2

A **szendrői** róm. kath. iskolaszék, a megüresedett negyedik tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma kétszobás lakás, konyha, kamra, konyhakert, az iskola pénztárából évi 400 kor. előleges évnegyedi részletekben, 16 m. tűzifa természetben beszállítva s megfelelő államsegély. Kötelességében áll a kijelölt osztály vezetése, a kántortanítónak igazolt akadályoztatása esetén a kántoriakban való esetenkénti helyettesítése, a gyermekek feletti felügyelet s azoknak vezetése templomban és környékén. Pályázati kérvények, keresztlevél, okl. erkölcsi és családiállapotú bizonyítvány, működési bizonyítvány eskütételi igazolvánnyal felszerelve, július 16-ig, mikor a választás megejtetik, az iskolaszék elnökének címére küldendők. Szendrő (Borsod m.) Melzer Sándor iskolaszéki egyházi elnök. 255 1—1

Alulírott a **nagybátonyi** (Heves m.) róm. kath. elemi népiskola II. sz. tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Férfitanítók előnyben részesülnek. Javadalma: a politikai községtől 100 kor. és lakásfűtés címen 60 kor., a főbbi államsegély az 1913. évi XVI. t.-c. 4. §-a szerint, továbbá természetbeni lakás: 2 szoba, konyha kamra és házikert. Kötelessége díjlevél szerint. Tanítói oklevéllel, keresztlevéllel, családi állapotot igazoló, honossági és esetleg működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket a pályázatok legkésőbb júl. 25-ig nálam nyujtsák be. A határidőn túl érkezett, vagy a hiányosan felszerelt kérvényeket figyelmen kívül hagyja az iskolaszék. Dobay Károly lelkész. 265 1—1

A **tiszanánai** róm. kath. iskolánál üresedésben lévő tanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma: a hitközségtől 800 kor., 2 öl fa értéke 48 kor., 20 kor. kert-illetmény, a többi államsegély. Ezenkívül szép lakás, mely áll 3 szoba, előszoba, konyha és kamrából. Padlás, pince közös tanítótársával. Szükség esetén kántoriakban

segédkezni tartozik. Pályázhatnak tanítónők is. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A kérvények *aug. 1-ig* az *iskolaszék elnökségéhez* küldendők. 260 1—1

Miskolcra róm. kath. segédkántort keresek, ki az összes kántori teendőket önállóan tudja végezni és jól orgonál. Fizetése egy évre 1000 kor. havi utólagos részletekben. *Csima Béla* főkántor. 280 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

A **túrócznémeti felsővégi** osztatlan népiskolához pályázat hirdetetik. Jövedelme államsegéllyel törvényes. Pályázatok *aug. 1-ig* küldendők *Turék Károly* plébánoshoz. 281 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **gézafalvai** (Temes m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Törvényes fizetés. Természetbeni lakás. Német nyelv szül. séges. Zenében jártas tanítónők is pályázhatnak. *Iskolaszék*. Gézafalva. 216 2—2

A **dezsőházi** róm. kath. alapítványi népiskolánál megüresedett második tanítói állomásra tanítót, esetleg tanítónőt keresünk. Kézpénzben törvényes fizetés, lakás természetben. Kántori képesítés előny. A kérvények *júl. 20-ig* a róm. kath. plébániára, Seléndre (Arad m.) küldendők. 267 1—1

Győri püspöki megye.

A **sárródi** róm. kath. iskola II. oszt. tanítói állásra, 1916/17. évre helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik. Választás *aug. 6. Elnökség*. Fertőszéplak, u. p. Eszterháza. 264 1—2

Iván (Sopron m.) A háború tartamára helyettes osztálytanítót, vagy tanítónőt keresünk az 1916/17. tanévre. A tanítás szept. 1-én kezdődik. Fizetés havonként 80 kor. és lakás. Pályázati határidő: *júl. 23. Róm. kath. iskolaszék*. 269 1—1

A **császári** kántortanítói állásra való pályázat nem júl. 20-án, hanem *július 27-ikén* telik le. 217 1—1

Az **illmici** (Moson m.) róm. kath. iskolához elhalálozás folytán üresedésbe jött férfitanítói állásra *aug. 1-ig* pályázni. Némettudás szükséges. Szeptember és október hónapokra helyettesi, azontúl törvényes fizetés jár. Az *iskolaszék*. 271 1—1

Kalocsai érseki megye.

Regőcén (Bácsbodrog m.) magyar-német nyelvű kántortanítói állásra pályázat hirdetetik, melynek jövedelmel: 1. 1122 kor. kézpénzfizetés a községtől negyedévi előleges részletekben. 2. 12 kat. hold 511 □ öl föld, mely jelenleg 1300 koronáért van bérbeadva, adóteherrel. 3. Természetbeni lakás, kerttel. 4. 200 kor. államsegély. 5. 3200 lélek után stóla-jövedelem átlag 600 kor. Kötelességei a Rendszabálvon és díjlevél szerint. Személyes megjelenés ajánlatos. Az állás szept. 1-ig elfoglalandó. Ugyanott a róm. kath. iskolánál egy tanítói állásra pályázat hirdetetik. Fizetése törvény szerint. Német nyelvben és orgonálásban jártasok előnyben részesülnek. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Pályázók kérvényükben megemlíthetik, hogy hajlandók-e egy esetleg betöltendő helyettesi állást elfogadni, melynek jövedelme 1200 kor. és lakás. Pályázók felszerelt kérvényeiket a regőcei róm. kath. iskolaszékre címezve ft. *Bászler István* esperes úrhoz küldjék (Gara, Bács m.) *aug. 6-ig. Maison Jeromos* plébános. 245 2—2

Zsalyán a róm. kath. iskolában tanítói állás van üresedésben. Ezen állás kötelezettsége: a skolaszék által kijelölendő mindennapi és ismétlő iskolát vezetni, a kántort magyar és német teendőikben szükség esetén helyettesíteni. Javadalmazása: törvényszerű fizetés, amely részben a hitközség pénztárából, részben a kikérendő államsegélyből folyósítatik. Az állást okt. 1-én kell elfoglalni. A pályázók köllően felszerelt kérvényeiket *júl. végéig* a zsalyai róm. kath. iskolaszékre címezve az esperes-pléb.

hivatalhoz Ófútkra küldjék. *Dr. Aczél Gyula* iskolaszéki elnök. 254 1—1

Kassai egyházmegye.

A **nagyladnai** (Sáros m.) róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Lakás 3 szoba mellékhelyiségekkel. Fizetése törvényes államsegéllyel, azonkívül 41 m³ bükk-tuzifa házhoz szállítva. Tót nyelv ismerete szükséges. Személyes megjelenés saját költségén kívánatos. Állomás helyben. Tanköteles csak 20. Kassa, Eperjes egy órányira fekszik. Kérvények *Szopkó István* lelkész címére *július 30-ig* küldendők. Posta: Kisladna. 274 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **köröstarjáni** (Bihar m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettek. Javadalma: alapítványi pénztárból, hitközségtől és államsegélyből törvényes fizetés, kényelmes úri lakás mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. Kötelessége: kántori teendők végzése, III—VI. vegyes-osztályok, esetleg I—VI. fiúosztályok és ismétlő iskolák tanítása. Kántorpróba. Választás július 25. d. e. Utazási költségek nem térítettek meg. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Ugyanazon időtől jár fizetése is. Felszerelt kérvények *plébániahivatalhoz* küldendők. 259 1—1

Vésztőn (Békés m.) a róm. kath. osztatlan, vegyes iskolához okl. kántortanító kerestetik. Fizetése a hitközségtől évi 580 kor., havonta előre fizetve, stóla átlag a hivatástól 20 kor. Összesen 600 kor. A kiegészítő rész államsegélyből lesz kérve. Lakás 2 szoba, konyka, kamara, mellékhelyiség, udvar és kerthasználattal. Tannyelv magyar, jó hang kívánatos, az ottani állami elemi iskolában a kath. növendékeket a hittanban oktatja állami díjazás mellett. Pályázat személyes megjelenéssel Vésztőn aug. 13-án d. u. 3 órakor, választás ott azonnal megtörténik. Kérvények okmányokkal küldendők: Róm. kath. lelkész-ség, Szeghalom címmel *aug. 9-ig*, Állás elfoglalandó szept. 1-én. *Szabó Sándor* róm. kath. lelkész. 256 1—1

A **debreczeni** róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet a hetedik tanítói állásra. Javadalom: 1. Alapfizetés címen 1132 kor. az iskolaszék pénztárából, 8 m³ tuzifa természetben, melynek értéke 68 kor. az alapfizetésbe számítatván, összesen 1200 kor., 2. lakbérilletmény 480 kor., 3. kertilletmény 20 kor. az iskolaszék pénztárából. Kötelességei: az iskolaszék által kijelölt osztályt önállóan vezetni, osztályában a női kézimunkát tanítani, növendékeit naponként szent misére vezetni. Csak okl. nőtanítók pályázhatnak. A pályázók bélyegelt és a szükséges okmányokkal köllően felszerelt kérvényüket az iskolaszékhez címezve *aug. 1-ig* ft. *Molnár Kálmán* h. igazgató úrhoz (Varga-utca 5. sz.) küldjék be. A hiányosan szerelt és később érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. Az *elnökség*. 279 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **terhelyi** róm. kath. iskolaszék *aug. 15-iki* határidővel pályázatot hirdet tanítói állásra. Javadalma: a községtől 100 kor., a többi államsegély, a szolgálati éveknek megfelelő törvényes fizetéshez, 20 kor. kertilletmény, lakás természetben. A kérvények a plébániahivatal (Terhely, Trencsén m.) címére küldendők. 271 1—2

Nagyronai (Trencsén m.) elhalálozás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Pályázati feltételek, valamint javadalma, mely törvényes tanítói fizetés és kántori jövedelemből áll, *Koszeecz Ernő* iskolaszéki elnöknel megtekinthetők, kinek címére köllően felszerelt folyamodványok intézendők. Választás *július 26-án* d. e. 10 órakor. 276 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **fekedi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. Járandóságok: kézpénzben a m. kir. közala-

pítványi uradalomtól 251:80 kor., párbépenz 92:40 kor., stólailetmény 43:50 kor. Az uradalomtól 10 kat. hold 125 □öl szántó 293 kor., a hitközségtől 1493 □öl szántó 64 kor. és 580 □öl rét 40 kor. 52 róm. kath. telkes háztulajdonos után a 18 kgr. búza 168:30 kor., 64 kisházás háztulajdonos után a 18 kgr. rozs 139:50 korona, 38 újházás háztulajdonos után a 12 kgr. rozs 59:40 kor., a politikai hitközségtől ostyasütés címén 62 kgr. búza 10:54 kor., 156 telkes, kisházás, újházás és zseléltől a 35 dl. bor 92:40 kor., 22 m³ kemény hasáb tűzifa udvarba szállítva 132 kor., tanítói lakás melléképületekkel és 112 □öl kerttel 220 kor. Az 1493 □öl szántónál a kapás-növényeket a tanító kapálatja, egyebekben a pol. község műveli, a rétről a szénát és sarjút a pol. község hordja be, a többi a tanító műveli. Jár 4 fuvar Pécsváradra és a szükséges malomfuvarok, valamint szabad legeltetési jog a községi legelőn. Össze-en: 1502:4 kor., ebből szétválaszthatatlan kántortanítói 1228:80 kor., kántori 54:04 kor., be nem számítható 220 kor. Ezenkívül a megfelelő fizetékigészítő államsegély. Tannyelv magyar, kántori teendők német nyelvűek. Kötelmei az iskolaszék által meghatározott mindennapi és az ismétlődő tankötelesek oktatása, az összes kántori teendők elvégzése, belépés a pécsyegyházmezei róm. kath. tanítóegyesületbe. Kellően felszerelt kérvények *aug. 10-ig* a fekedő (Baranya megye) róm. kath. plébánia címére küldendők. Választás *aug. 10. d. e. 9* orakor előzetes énekpróbaival. Állás azonnal elfoglalandó. *Nyári Simon* p.ébános, iskolaszéki elnök. 236 2—2

Kishajmás (Baranya m.) róm. kath. iskolaszéke a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: szép lakás, 45 □öl konyhakert, 2 öl hasábfu, 800 kor. készpénz, körülbelül 10 kor. stóla. Többi államsegélyből. Kötelesek díjlevélben. Tannyelv magyar, német nyelv ismerete előnyös. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények *júl. 23-ig* felsőmindszenti plébániahivatalhoz küldendők. 257 1—1

A **hanti** róm. kath. iskolához a háború tartamára helyettes tanító kerestetik. Javadalma: havonként 80 kor. és megfelelő lakás. Pályázhatnak férfi és nőtanítók, esetleg okl. óvónők. Kántori teendőket elvégezni, a pécsyegyházmezei tanítóegyesületbe belépni. Pályázati határidő *aug. 1.* Kérvények az apari (Tolna m.) plébániahivatalhoz intézendők. 252 1—1

A **belvárdi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetteti. Jövedelme: 2 szobából, 1 konyhából és melléképületekből álló lakás, készpénzben összesen 924 kor., 4 hold 998 □öl szántó föld 1 hold 240 □öl rét, 192 □öl kert, 4 öl fa, némi stóla. Kötelessége püsp. tanterv szerinti tanítani, a kántori teendőket elvégezni, a pécsyegyházmezei tanítóegyesületbe belépni. Pályázati határidő *augusztus 1.* Olasz (Baranya m.) *Heckenberger Konrád* plébános. 270 1—1

Az **okorvölgyi** 820 kor. államsegélyes róm. kath. kántortanítói állásra *júl. 30-ig* pályázat hirdetteti. A választás *aug. 6-án* d. u. 3 orakor ejtetik meg. A német nyelv tudása kívánatos. *Róm. kath. iskolaszék*, Okorvölgy, u. p. Hetvehely. (Baranya m.) 285 1—1

Az **Uj-major** pusztai (Szakcsi plébániától ¼ óra) Tolna megyei róm. kath. jellegű iskola hísi halálózás útján megüresedett tanítói állásra férfi és nőtanítók számára pályázatot hirdet. Javadalom: 1132 kor. készpénz a bérlőktől havi előleges részletekben, 12 köbm. fa a házhoz szállítva, 68 kor. értékben. Fizetésbe be nem számítható járandóságok: természetben kiszolgáltató orvosi, gyógyszerési, malom és gyűlési fuvarok, napi-díjak 158 kor. értékben, továbbá 400 □öl kert (értéke 20 kor.), nemkülönben két szoba, konyha, kamra, istálló, félszer, padlás, pince, sertés- és baromfiólakból álló lakás természetben. Értéke 240 kor. Az összes javadalom tehát 1613 kor. értékű. Kötelessége a püspöki «Rendszabályok» ban jelzett oktatás, nevelés és vallásos életén kívül pünkösdi táján a pusztai népösszeírás adatait a plébánián kiszolgáltató és a pécsyegyházmezei, valamint a kerületi tanítóegylet tagjává belépni. Pályázati határidő *aug. 15.*, amely határidőig a felszerelt kérvények

alulírt iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be. Szakcsen-
Vitkovits Ferenc plébános. 287 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Csákerényi róm. kath. iskolaszék a tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma a hitközségtől 600 kor., 190 kor. lakás és kertiletmény, 15 kor. tűzifaátalány, egy bútorozott szoba, a többi államsegély. Az orgonálásban való jártasság feltétlenül szükséges, hogy a kántort helyettesítse. A pályázat határideje *aug. 6. Iskolaszék.* 278 1—2

A **mányi** (Fejér m.) róm. kath. iskolaszék egy oszt. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma a hitközségtől 600 kor., havi előleges részletekben, 40 kor. fáillettékül, egy bútorozott szoba és 190 kor. lakbérpótlék, a megfelelő szolgálati évek után járó államsegély. Csak férfitanítók pályázhatnak. Kötelességei: az I. és II. osztályt tanítani, a tanítókat a templomba vezetni, ott rájuk vigyázni és szükség esetén a kántort helyettesíteni. Pályázati határidő *aug. 15.* A kérvények a fenti címre küldendők. *Krasztina Lajos*, plébános, iskolaszéki elnök. 288 1—2

Szepesi püspöki megye.

Alsólipncai (Árva m.) róm. kath. népiskolánál I. és IV. tanítói állásra *július 31-ig* pályázat hirdetteti. Törvényes fizetés államsegéllyel és lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék.* 275 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Felsőszelste róm. kath. fiókközség (Vas m., sárvári járás) iskolaszéke hadbavonult tanítója helyettesítésére okt. 1-vel kezdődőleg a tanító végleges visszatérteig, de legkésőbb jövő évi május 31-ig okl. tanítót vagy orgonálásban jártas tanítónőt szerződte. Javadalma: havi 100 kor. előre, egy szoba a legszükségesebb burtorzattal és tölire fűtőanyaggal. Pályázati határidő *júl. 31.* Választás *aug. 6. d. u. 4* orakor. Kérvények *Plébániahivatal* Répccsentygyörgy, p. Hegyfalú, Vas m. intézendők. 236 1—1

Németszentgrót (Vas m., Nemetújvár mellett) kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Szabad lakás, az összes házhoz és gazdasághoz tartozó melléképületekkel. Házikert. Szántó és rét 7 kat. hold körül 176 kor. becsárban. 19½ m. búza (mérő 43 kiló körül), 19½ m. rozs (mérő 43 kiló körül). 7 öl (régii) puhafa házhoz szállítva a 18 kor., készpénz 50 kor. Kántori készpénz 150 kor. Stóla 180 kor. biztosan. Ebből helyi járulékul betűdva 755 kor. A hiányzó rész államsegély, kötelességei a díjlevélben. Nyelv német magyar. Választás július 27. Személyes megjelenés előny. Németszentgrót *Pataki Ferenc* plébános, isksz. elnök. Pósta helyben. 273 1—1

A **dömeföldei** róm. kath. iskolánál elhalálózás miatt megüresedett tanítói állásra pályázat hirdetteti. Javadalom és kötelesség díjlevél szerint. Pályázati határidő *aug. 6.* Nők pályázhatnak. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények *Major Gyula* plébános címére Páka, (Zala m.) küldendők. 286 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **vásárosbéczi** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Járandósága: törvényszerű lakás mellékhelyiségekkel, 200 □öl kert, 3 hold szántó, 17 p. m. buva és rozs, 160 kor. lélekpenz, 20 kor. stóla jövedelem, 95 kor. földmunkaváltság, 4 öl tűzifa, többi államsegélyből. Kötelessége díjlevél szerint. Nők is pályázhatnak. Pályázatok *aug. 15-ig* róm. kath. plébániahivatal Némethad (Somogy m.) címzendők. 283 1—1

Váci egyházmegye.

Hódmezővásárhelyre jó hangú róm. kath. segédkántort keresek. Képezdész is lehet. Lakás és koszt mellett

fizetés megegyezés szerint. Tessék ajánlatot tenni. Az állás azonnal elfoglalható. *Simon József*, főkantör.

223 2-3

A szendehelyi (Nógrádverőce mellett) kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Lakás 2 szoba összes mellékhelyiségekkel. 10 kat. hold föld, 10 öf, párbér, államszegély. Díjlevélti összvadalom 164-13 kor. Kötelessége díjlevélben, németül tudnia kell. Határidő *júl. 22.* Próbás választás *júl. 23.* d. e. 10 óra. Kötelező megjelenés költsége nem térítettik meg. Allás aug. 1-én elfoglalandó. *Budcz Rudolf* pléb. iskolaszéki elnök.

253 1-2

Az erdőtarcsai (Nógrád m.) róm. kath. iskolához kántortanítói és tanítónői állásokra pályázat hirdettetik. Kántortanító fizetése: 86 kor munkaváltság, 861 kor. válásalapból, 10 kor. alapítványokból. Párbér minden házaspártól 100 p. 1 véka rozs és 20 fill. 5 kat. hold 491 öf szántóföld. Lakás. A többi 739 kor. államszegély és stóla. Tanítónői állás fizetése: 100 kor. községtől, 1100 kor. államszegély, 240 kor. lakbér. Szeptember 1-én az állások elfoglalandók. *Iskolaszéki elnök.*

268 1-1

Végtelenül kedves úri családhoz pusztára 3 gyermekhez nevelőnő beajánlását ígertem meg. Német társalgás, zongoratanítás szükséges. Kedves otthona lehet 8 évig is. Fényképes ajánlatot kér *Szabó Sándor* kántortanító, Herencsény (Nógrád m.).

261 1-1

Tanítónő róm. kath. perfect magyar-németben, jártas zongorában, polgárista leányhoz kerestetik. *Főjegyző, Pered, Pozsony m.*

262 1-1

Egy Szt. Istv. Társulat-i, esetleg más jökarban levő

harmoniumot

232-1

keres megvételre a **nagylaposi tanító.** (Békés megye.)

Már megjelent az

„Első Görög Katholikus Új-Naptár.”

A püspöki körlevélén kívül sok aktuális cikk, háborús imák és énekek, versek stb. stb. vannak benne. Ára, mely levélbélyegben is elküldhető, **csak 60 fillér** és annak is felét hadiárvainknak szánta szerkesztője:

281-1

IVANCSÓ JENŐ ÖDÖN k.-tanító,
Nyirgyulaj.

Cseh István

orgonaépítő-cég Eger.

Kovács János - utca.

Elvállal mindennemű

orgonaátépítést, javítást, tisztítást és hangolást az ország bármely részében lelkiismeretes pontossággal, mérsékelt árban.

131-1

JÖVEDELMEZŐ

mellékfoglalkozást, mit ki-ki keves faradsággal könnyen elintézhet, ajánlunk. Érdeklődőknek díjtalanul ad felvilágosítást a «MÉH» Budapest, Frangepán u. 4. f.

170-5

Háziasszonyoknak fontos!

A napokban rendelte el a honvédelmi miniszter úr a háztartásban levő fémtárgyak beszolgáltatását, mely rendelkezés a napokban fog életbe lépni. Erre nézve

Tájékoztató a háztartási fémek rekvirálása

címmel egy gyakorlati kézikönyvecske jele. meg, melyet **dr. Sárkány Oszkár honv. miniszteri titkár**, a fémekvirálási ügyek referense irt. A könyvecske tájékoztat arról, hogy milyen fémtárgyakat kell és milyeneket nem kell beszolgáltatni, mikor és milyen módon kérhető halasztás és végleges felmentés a háztartási fémek beszolgáltatása alól, kik jogosultak e fémtárgyakat szabad kézből vásárolni, mennyit fizet a kincstár az átvett fémtárgyakért stb. stb., valamint közli a bpesti és vidéki azon cégek helységi szerinti jegyzékét, kik a beváltásra jogosultak. A könyv ára 80 fillér, előre küldve portóval 85 fill., melyre rendeléseket elfogad a kiadó.

Szent-István-Társulat Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-u. 28.